

Kommenttipuheenvuoro Turvallisuusverkosto 11.5.2017

Jaana Hongisto, diakoniatyöntekijä, maahanmuuttajatyö, Lahden seurakuntayhtymä

Lahden seurakuntayhtymässä on 1,5 työntekijää maahanmuuttajatyössä, minä ja paluumuuttajatyöntekijä Olga Saarenmaa. Maahanmuuttajien, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden kanssa tehdään työtä jokaisessa viidessä seurakunnassa. Maahanmuuttajatyössä pääpaino on kuntalaisissa eli oleskeluluvan saaneissa (pakolaiset, turvapaikanhakijat, opiskelijat, avioliiton kautta tulleet, paluumuuttajat). Maahanmuuttajatyö tarjoaa asiakkaille henkistä ja hengellistä keskusteluapua, ohjausta ja neuvontaa kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä, tarvittaessa ruoka-apua, ostolupia kirpputoreille sekä pientä raha-apua diakoniatyön taloudellisen avustamisen periaatteiden mukaisesti. Asiakkaita tavataan Diakoniakeskuksessa aikavarauksella 3 kertaa viikossa. Lisäksi asiakkaita tavataan kotikäynneillä, laitoksissa ja monissa muissa eri paikoissa. Maahanmuuttajatyö järjestää myös ryhmätoimintaa, joissa on mahdollista tavata samanlaisessa elämäntilanteessa olevia, keskustella ajankohtaisista asioista, tutustua suomalaiseen kulttuuriin ja tapoihin, tehdä yhdessä erilaisia aktiviteetteja sekä tutustumiskäyntejä. Paluumuuttajille on tarjolla lisäksi suomen kielen kursseja. Maahanmuuttajatyö järjestää myös rippikouluja paluumuuttajille sekä 2 leiriä ja 3-5 retkeä vuodessa.

Maahanmuuttajatyö koordinoi tukihenkilötoimintaa ja kouluttaa vuosittain vapaaehtoisia ystäviksi maahanmuuttajille. Tällä hetkellä vapaaehtoisia on n. 60.

Viime vuonna eri asiakkaita kohdattiin lähes 400 ja asiakaskohtaamisia oli yhteensä 977.

Lähisuhdeväkivalta maahanmuuttajatyössä

Kyselyni perusteella diakoniatyöntekijämme kohtaavat lähisuhdeväkivaltaa kokeneita maahanmuuttajia melko vähän. Työntekijät, jotka työskentelevät enemmän perheiden kanssa kertoivat, että kokemuksia on sekä henkisestä että ruumiillisesta väkivallasta. Myös taloudellista riistoa on esiintynyt. Muutama totesi, että väkivalta jää usein piiloon ja paljastuu vasta, kun tulee yhteydenotto Turvakodilta. Omassa työssäni thai-naiset ovat korostuneesti esillä lähisuhdeväkivaltilanteissa. Monet heistä ovat haavoittuvammasa asemassa kuin kantasuomalaiset, sillä kielitaidon puute hankaloittaa esim. viranomaisasioita. Vaikka Suomessa oloaika olisi takana useita vuosia, niin monet asiat on aina hoitanut puoliso eikä vaimoille ole muodostunut käsitystä asioiden hoidosta. Suurimmassa osassa kohtaamissani tapauksissa avioeron on laittanut vireille nainen. He kertovat kokeneensa enemmän henkistä väkivaltaa kuin ruumiillista. Väkivalta on ollut luonteeltaan mitätöimistä, välinpitämättömyyttä, henkistä kiusaamista, alistamista, halveksuntaa ja haukkumista. Usein puoliso on myös kontrolloinut ja säädellyt heidän toimiaan esim. rajoittamalla ystävien tapaamista ja rahan käyttöä. Asiakkaitani on myös uhattu tappamisella, aseella, lasten vahingoittamisella jne. Tilanne on saattanut jatkua hankalana jo vuosia ennen päätöstä suhteesta lähtemisestä. Toisinaan käyntejä Turvakodissakin on saattanut olla useampi ennen avioeropäätöstä. Harvempi on kuitenkin tehnyt rikosilmoitusta. Miehiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta on ollut useammin henkistä ja lähes aina johtanut siihen, että mies on joutunut muuttamaan pois yhteisestä kodista. Tyypillistä maahanmuuttajien parissa on ollut se, että kantasuomalainen jää asumaan yhteiseen kotiin ja maahanmuuttaja joutuu muuttamaan. Suurin osa kohtaamistani tapauksista on ollut maahanmuuttajan ja kantasuomalaisen välillä. Lähi-idän kulttuureissa lähisuhdeväkivaltaa tapahtuu, mutta eroaminen vaikuttaa olevan vaikeampaa. Eronneen naisen on vaikeampi tulla hyväksytyksi omassa kulttuurissaan, vaikka avioero on Suomessa hyväksytympää. Moni on sanonut, että mieluummin sietää lähisuhdeväkivaltaa kuin lähtee pois suhteesta. Perheen ja yhteisön arvostuksen ja tuen menettäminen koetaan liian suureksi riskiksi.

Haasteet:

- Lähisuhdeväkivallan tunnistaminen
- Kieli
- kulttuuri
- oikeanlaisen avun piiriin löytäminen
- naisen asema
- työntekijöiden kynnys lastensuojeluilmoituksen tekemiseen
- maahanmuuttajille ryhmä lähisuhdevaltaa kokeneille?